

Handreiking voor partijen die samen aan de slag willen met **Werk als Beste Zorg**

Werk als Beste Zorg is een integrale aanpak gericht op snelle begeleiding naar werk van mensen met psychische problemen of beperkingen. Bij Werk als Beste Zorg staat actieve matching van cliënt en werkgever centraal. Er is regelmatig interdisciplinair overleg tussen de GGZ behandelaar/traject begeleider en de bemiddelaar van Werk als Beste Zorg, zodat werk- en zorg gerelateerde activiteiten in onderlinge samenhang kunnen worden ingezet. Continuïteit in de begeleiding wordt gewaarborgd doordat de bemiddelaar van Werk als Beste Zorg de regie houdt vanaf het eerste intakegesprek tot en met de begeleiding op het werk. Job coaching kan worden ingezet na plaatsing van een cliënt bij een werkgever.

Het Erasmus MC heeft recent een evaluatieonderzoek uitgevoerd van Werk als Beste Zorg in de Drechtsteden. Dit onderzoek laat zien dat de methodiek een positief effect heeft op de arbeidsparticipatie van mensen met psychische problematiek. Bovendien ervaren mensen gunstigere werkomstandigheden, zoals sociale steun op het werk. Werkenden met gunstige werkomstandigheden hebben een betere mentale en fysieke gezondheid in vergelijking met niet werkenden. Een kosten-baten analyse laat zien dat de investering in Werk als Beste Zorg binnen 4 jaar zorg voor een positieve netto-opbrengst voor de uitkeringsinstantie en de zorgverzekeraar dankzij een besparing op zorgkosten en uitkeringskosten.

Interviews met professionals vanuit het domein 'zorg' en het domein 'werk en inkomen', cliënten en werkgevers hebben inzicht gegeven in verschillende factoren die bevorderend of belemmerend kunnen zijn voor de uitvoering van Werk als Beste Zorg. Deze bevindingen zijn samengevat in deze handreiking.

Deze handreiking biedt praktische handvatten en tips voor de implementatie van Werk als Beste Zorg in verschillende regio's in Nederland. Verschillende aspecten van de implementatie van Werk als Beste Zorg worden toegelicht, waaronder de integrale samenwerking en de uitvoering van Werk als Beste Zorg. Tenslotte worden ervaringen van cliënten en werkgevers met Werk als Beste Zorg beschreven.

Integrale samenwerking

Wanneer verschillende organisaties met elkaar gaan samenwerken binnen een integraal project is een voortdurende betrokkenheid op verschillende niveaus van de betrokken organisaties bij het project van cruciaal belang. Voor een optimale begeleiding naar werk van mensen met psychische problematiek is het belangrijk dat de GGZ professional nauw samenwerkt met de professionals van de Sociale Dienst of het UWV, waardoor werk- en zorg gerelateerde activiteiten in onderlinge samenhang kunnen worden ingezet.

1. *Werk aan een gezamenlijke visie*

Zorg ervoor dat er voor de start van Werk Als Beste Zorg maar ook gedurende het project aan een gezamenlijke visie gewerkt wordt. Betrek hier alle professionals die binnen uw Werk Als Beste Zorg team werken bij, zodat iedereen zich deel voelt van deze visie

2. *Houd rekening met verschillen in bedrijfscultuur*

Omdat er voor Werk Als Beste Zorg samen wordt gewerkt met verschillende bedrijven en organisaties is het belangrijk dat erop gelet wordt dat er verschillen in bedrijfscultuur kunnen zijn. Niet iedere organisatie functioneert zoals uw organisatie en probeer hierin naar elkaar toe te werken.

3. *Creëer gelijkwaardig partnerschap*

In de dagelijkse uitvoering van een integraal project, zoals Werk als Beste Zorg, is het belangrijk dat professionals van verschillende organisaties nauw met elkaar samenwerken. Nauwe samenwerking wordt gefaciliteerd door een gelijkwaardige relatie, waarbij professionals met elkaar omgaan als collega's en via korte lijnen met elkaar kunnen communiceren. Een gevoel van gedeeld eigenaarschap kan worden gefaciliteerd door het roteren van de rol van voorzitter tijdens casuïstiek besprekingen.

4. *Maak gebruik van elkaars expertise*

Professionals van de verschillende organisaties hebben ieder hun eigen kennis en expertise. Door met elkaar samen te werken wordt een onderlinge uitwisseling van kennis bevorderd. Daarnaast kunnen extra informatiebijeenkomsten bijdragen aan de expertise ontwikkeling van de betrokken professionals.

5. *Maak heldere afspraken over taakverdeling*

Het maken van afspraken over taakverdeling en verantwoordelijkheden zorgt ervoor dat de betrokken professionals zo goed mogelijk hun kennis en expertise kunnen inzetten. Helderheid over de rolverdeling voorkomt dat professionals elkaars taken overnemen.

6. *Houd regelmatig uitvoeringsoverleg*

Het regelmatig uitwisselen van relevante informatie is belangrijk om gezamenlijk de cliënt op een consistente manier te kunnen begeleiden. De casuïstiek besprekingen spelen hierin een belangrijke rol. Daarnaast is het belangrijk dat de professionals elkaar informeren over relevante gebeurtenissen gedurende het traject, zoals het starten met – of uitval uit werk.

7. *Organiseer regelmatig een samenwerkingsoverleg*

Het is belangrijk dat de leidinggevenden van de verschillende organisaties met elkaar regelmatig contact hebben om problemen op operationeel niveau te verhelpen.

Uitvoering Werk als Beste Zorg

Om de uitvoering van Werk Als Beste Zorg zo goed mogelijk te laten verlopen, zijn er drie aandachtspunten geformuleerd:

1. *Werk volgens een protocol*

Om te zorgen voor uniformiteit in Werk Als Beste Zorg is het belangrijk dat er protocollen worden opgesteld over de werkwijze tijdens de verschillende fases. Deze protocollen dienen gevolgd te worden door de professionals, maar wel met ruimte om af te wijken van het protocol indien dat nodig is voor de cliënt.

2. *Zorg voor een goede financieringsstructuur*

Let erop dat er bij de betrokken organisaties een verschillende financieringsstructuur aanwezig kan zijn. Maak hier voor de start en gedurende het programma ruimte voor om te evalueren of de financieringsstructuur voldoende is voor de professionals. Zorg ervoor dat de betrokken professionals voldoende tijd vrij kunnen maken voor de uitvoering van Werk als Beste Zorg. Verken samen met de zorgverzekeraar de mogelijkheden voor financiering van de zorg gerelateerde activiteiten.

3. *Ondersteun de betrokken professionals*

Voor de betrokken professionals van Werk als Beste Zorg is het van cruciaal belang dat zij zich gesteund voelen door hun leidinggevenden bij de uitvoering van het project. De professionals moeten bij hun leidinggevenden terecht kunnen met vragen of het bespreken van onzekerheden.

Samenwerken met de werkgever

Voor het succesvol begeleiden naar werk is een goede samenwerking met de werkgever cruciaal. Werkgevers hebben aangegeven dat zij de volgende punten belangrijk vinden in de samenwerking:

1. *Zorg voor één contactpersoon*

Zorg voor één contactpersoon die de werkgever ondersteunt en waarmee zij direct contact kunnen opnemen voor alle vragen. Het is van belang dat de communicatie met deze contactpersoon laagdrempelig is en dat er snel kan worden geschakeld.

2. *Verdiep je in het bedrijf*

Verdiep je als consulent in het bedrijf. Verken de werkprocessen, de organisatiecultuur, en wat een bedrijf wel en niet kan bieden voor wat betreft de ondersteuning van medewerkers. Zo kan je zowel de werkgever als de cliënt zo goed mogelijk ondersteunen en een goede match maken.

3. Start met een proefplaatsing

Geef werkgevers de mogelijkheid om een proefplaatsing te doen met de cliënt. Op deze manier heeft de werkgever beter inzicht in de capaciteiten van de cliënt en kan vervolgens op basis van de ervaringen tijdens de proefplaatsing besluiten om iemand wel of niet in dienst te nemen.

4. Voer regelmatig evaluatiegesprekken met de werkgever

Houd regelmatig evaluatiegesprekken met de werkgever om te kijken hoe het gaat en wat eventueel nodig is.

Het perspectief van cliënten op Werk als Beste Zorg

De juiste begeleiding voor de cliënten is belangrijk voor het succesvol re-integreren naar werk. Cliënten hebben aangegeven dat zij de volgende punten belangrijk vinden binnen de Werk als Beste Zorg methodiek:

1. Geef persoonlijke aandacht en wees bereikbaar

Geef persoonlijke aandacht aan de cliënten en zorg dat de communicatie laagdrempelig is.

2. Zet een job coach in na plaatsing

Gebruik een jobcoach voor de begeleiding na het starten met betaald werk. Ook begeleiding tijdens de sollicitatie procedure over bijvoorbeeld het opstellen van een CV of hoe je je presenteert tijdens een sollicitatiegesprek is van belang voor de cliënten.

Deze handreiking is één van de producten van het evaluatieonderzoek van Werk als Beste Zorg dat door het Erasmus MC is uitgevoerd en gefinancierd door ZonMw. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Merel Schuring, m.schuring@erasmusmc.nl
Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg
Erasmus Universitair Medisch Centrum
Rotterdam

